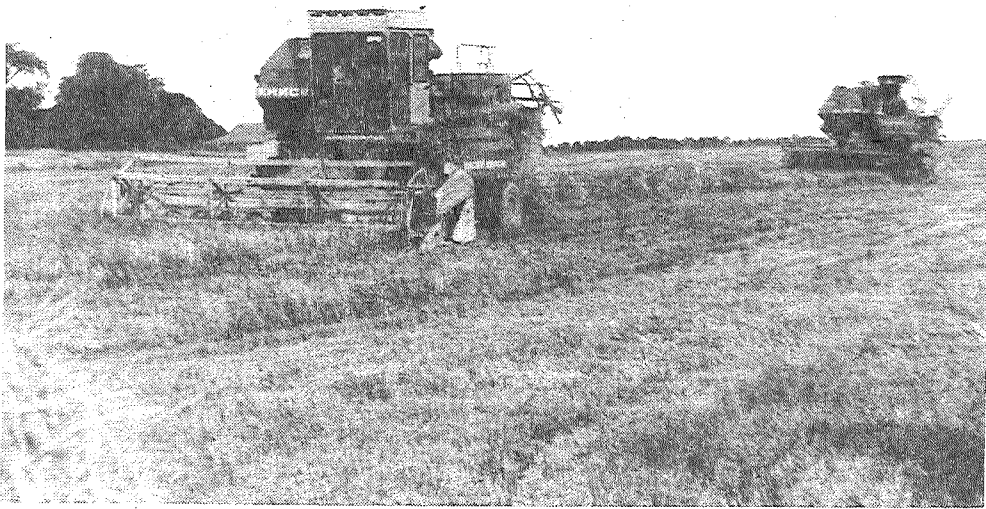

JAUNAIS CELŠ

Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikraksts

Latgolā — nacionālū parku!

Lauku darbu ritmi

Stovom apkaimes lyloka — Madalānu piļskolnā. Saule, mozlīt pakavejūšis Aglyunas boltajūs tūrpūs, lanom porī jumtam sličas aiz tolos un tymšos mežu sīnas. Apakšā pi kojom radzami nūlaidoni pakolnī, aiz vīna slēpjas lauku mojas, rodeidamas tikai sovus palākūs jūmtūs. Aiz muguras — mežu īskautā īplokā rams, kai dziļā migā nūgrimis gul Lelajis Dubulkas azars.

Kad saules aizšona pavadeita, porī piļskolnam sok gultis krāslys pleivurs. Gona nusapricojušis par skaistū skotu, pasakavejūšis dūmos, ļaudis atsok volūdas. Tymā breidī par tyvokū mežu por sarop gondreiz opols mēneša disks un dreiz īsamolda kolna molā augšos prides zorūs. Sprāgoj ugunskurs, nu jo pacelās gaisā dzērksienas, uzlidoj augstū tymšajos debesis, pyrms nūdzist. Protā inok nūstosts, ka taida dzērksiene ir cylvāka dvēsele. Un klusumā izskan žurnāla «Katoļu Dzeive» redaktora prīstera Andra Aglyuniša vordī: «Redz, cik augši uzlidoj daža dvēseleite...»

šonas pi ugunscura kūpeigajā nūskaņā, veltēitā arheologa Vladislava Urtāna pīmenei. Jis beja nagauseigs un plaši atzeits dorba dareitojs, kurš daudz īguldeja. Latvijas arheologijas atteisteiba. Nagribēja daudz runot par sevī un dzeives gryutajim pūsmim. Par sovū skulūtoju stosteja jo audzēkni Gita Pudule un Arvis Ankonis, dzīdoja jo īmīlotos dzīsmas, ī, kuri ar jū beja tykušis dzeivē un pazyna personeigi — dzejniks Antons Kukojs, kinorežisors Jānis Streičs, raidejuma «Dzintarkrosts» komentētojs Jānis Udris, pētnīka mosas meita Līene, cīmeņš nu Amerykas Savīnotojoim Valstēm Valdis Kupris un cyti. Un mēs gora acim skatejoim, kai šeit vairokus godus pēc kortas strodoja V. Urtāns ar sovīm audzēknim, kurā vitā un kū atroka. Jī atroda, ka te, pošā augšā, dzeivoja cilts vadeitoji, īvārojamos personas, bet tur leļok beja cīmats. Vēl toļok — kopulauks. Viņā puse — ūtrs. Nu vīnas un ūtras puses kolnam glaužas klot upeites. Senok tos beja dzīlokas un plotokas, vēļ apkaimes leļy

syly darēja vītu napiejamu.

Kai atklojuši V. Urtāns un jo paleigi, ļaudis te dzeivojuši jau ap 2. — 3. godusimteni, tod nazyno mu īmaslu dēļ pamatuši šū vītu (varbyut izmyruši) un nu jauna sokuši apdzeivot jau 12. godusimteni. Aglyunas cīma kultūras dorba organizētoja un vadeitoja Janīna Streike vīnam pēc ūtra runotojam dūd vordū, un kotrys nu jīm paver kaīdu loppuseitī nu myusu slavono nūvodnīka dzeives. Lyuk, agrs reits, vyysi vēļ gul, bet īys, kurš sevi sauce par piļskungu, ceļ augšā uz brūkastīm sovus piļskolna varīnūs... Folkloras pētnīce Benedīka Mežale pastosteja, kai sadar jos omots ar arheologiju, kai paleidz vīns ūtram. Tautas dzīsmes nu raizi vīn teikts par akminim, kū lyka myrušajim uz kojom vai puslūkā ap golvu, arheologi taidus akminūs atroda nu nazynoja jūs nūzeimi. Kūpeigim spēkim nūskaidrots, ka akmiņš ir ī vortī, aiz kurim sokos aizkopa dzeive, nu kuras nav atsgarīšonos. Tys ir rūbežstobs.

(Nobeigums 2. lpp.)

Soreiz musu reiba īrdati pēc stavokļa uz 17. augustu. Tas ir, par laiku, kad, saskaņā ar laika prognožu biroja ziņām, augustā tik augsta temperatura neesot atzīmēta pēdejos simts gados — īsti vasarīga svelme.

Novākti bija 1840 hektāri graudaugu, tatad — 92 procenti no kopīgās sejumu platības. Iekultas 7749 tonnas graudu. Tas ir, pa 42,1 centneriem no katra hektāra.

Linu sejumu platības aizņem divus simtus hektāru, noplūkti 80 hektāri. Uz pārstrādes uzņēmumu aizvestas 34,2 tonnas šķiedras, tā īskaīta 1. un 1,25 numurā. Seklu zāvēšana tiek īzmantota gan tehnika — karuselīpa kaite, gan arī senais tēvu paņēmiens — zāvēšana žuburu zārdos. Tas ir vēļ efektīvāks šādā karstā un saulainā laikā, dod iespēju labāk nogatavināt sēklas.

Valstij mūsu agrofirmas saimniecībai šogad jāpiegādā 1270 tonnas graudu. Plāns tikpat kā īzpildīts, lielākais daudzums — 1106 tonnas bija aizvestas līdz 11. augustam.

Otro ražu saimniecības mehanizatori noņem zālāju laukos. Novāktis vairāk par 180 hektāriem atālu, iegūstot labu papildinājumu lopbarībai.

Tuvojās nobeigumam augšnes apvēršana ziemāju sējai, aparti vairāk par 540 hektāriem no vajadzīgajiem 660.

Juris KAUSA

Iepērk gaļu

Vasaras mēnešos manāmi pieaug pieprasījums pēc desu īzstrādājumiem. Agrofirmas desu ceha īespējas īr divkāršot pašreizējo ražošanas apjomu, bet trūkst galvenās izejvielas — gaļas. Šajā sa-

PANORĀMA

Ābolu mēnesis un sulu pārstrāde

Uz laikraksta «Jaunais Celš» līdzstrādnieka ļautājumiem atbild cietes rūpnīcas direktors VASILĪJS FIĻIMONOVŠ.

Mūsu uzņēmums ir daudznozaru. Ražojam, pašlaik esam gatavi pārstrādāt jauno ražu, cieti no kartupeļiem, kartupeļu čipsus, konfektes «Gotiņa», īrisus un šerbelu, esam sākuši pienemt arī ābolus sulas īgeuvei. Diezgan savdabīga un atšķirīga produkcija. Ābolu sulu rašošanai uzcelts jauns cehs, bet daļu no tā teipam pagaidām, kamēr top modernā konditorejas īzstrādājumu fabrika, esam nodevuši saldās produkcijas rūpnīku rīcībā. Līdz ar to zināmā mērā samazinājūs ceha ļaudas — diennaktī spējam pārstrādāt 15 — 20 tonnas ābolu. Turklāt ar nosacījumu, ja tiksīm apgādāti ar nepieciešamo audumu, kas vajadzīgs saspiēšanai sagatavojamo ābolu paketēšanai. Ābolu pienemam dienā tik daudz, cik ļaudājam pārstrādāt. Kategoriski esam attei-

kušies no tā, kad iepriekšējos gados tika pienemts daudz, nebija, kur īlkt, un āboli puvas kaudzēs pagalmā. Tatad, saimniecībām, kuras vēlas savu produkciju realizēt mums (arī īndivīduālo augļu dāru īpašniekiem, kooperatīviem, nomniekiem, ļaunsaīmniekiem) ļau īpriekš jāsazinās ar uzņēmuma administrāciju un ļāvīenojas, kad un cik tonnas atvedīs. Ļai mēs attiecīgi varam plānot savu darbu.

Par cenām. Bija paredzēts pienemt ļabus ābolus. Tagad pienemam, kādus atsūta, maksājam kilogramā 10 kap.

Manas dienas īleaugušas rudzu zīedos, Saulē sprēgājušas, Mērcējušās lietū. Vai tad viegli Manas dienas zībējušas? Bet... Ļabīem cīvēkiem tās ļabu grībējušas. (M. Bārbale)

Ar vislabākajiem noveļījumiem sveicam musu īubilārus augstā: FADEJU JEMELJANOVU — 80., PĒTERI ZVIDRU — 75., PĒTERI FOMINU — 70., VALENTINU MELUSKĀNI — 65., OLGU SONDORI — 60. dzīsmānas dienā! Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

Celtne sākas ar cilvēku

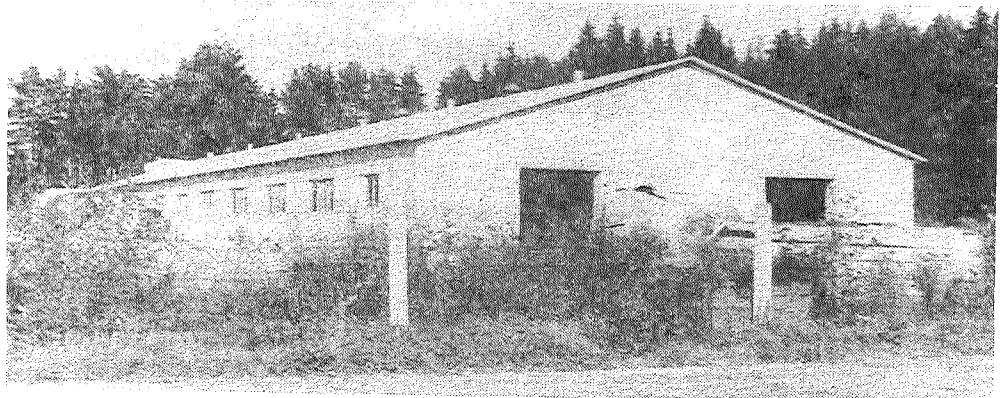
13. augustā visā Padomju Savienībā svinēja Celtnieku dienu. Kā šos svētkus sagaidīja mūsu agrofirmas gandrīz divsimt celtnieku lielā saime? Ļai gūtu atbildi uz šo ļautājumu, palūdzām intervīju no celtniecības un montāžas pārvaldes priekšnieka VALERĪJA PETROVA. Viņš pastāstīja:

joniem rubļu. Apmēram tās pats darbu apjoms ir arī Preiļu SCO. Tad nu sprīdīet pašī — daudz tas vai maz. Tiem, kuras nepārlīecina skaitļi, varu nosaukt arī pēdejos nodotos objektus — lopbarības šķūni, kuru uzcelām divos mēnešos, īlgi gaidīto maizes ceptuvī, cūkkopības kompleksa ļauno

korpusu, cietras silīmīnīcu mājiņas siera rūpnīcā...

Par ļabu darbu 67 cīvēkiem tika piešķīrtas svētku prēmījas 50 rubļu apmērā. Vīnus visus te nosaukt nav īespējams. Ja man ļautātu par labākajām brigādēm, tad būtu jāteic, ka grūti kādu īzcelt cītu vīdū. Ļaikam visdūšīgāk rūļjas Arnolda Brovadska, Jāņa Ābola, Grīgorija Medvedjeva vadītī vīri. Vairāk nekā puse no brigādēm pie mums strādā uz akorda uzdevuma pamata. Tajā tiek noteikta darbu un materiāļu kopvērtība, algas fonds un īzpīldes termīni. Kamēr darbs nav pabeigts, celtnīekī saņem tikai 70 procentu lielu avansu. Ja īspēs paredzētajā termīnā, brigādei aprekīna visu algas fondā noteikto summu. Ļa grafika teļķauties neīzdots, atalgojums tīktu samazināts 3 procentu apjomā par katru

(Nobeigums 2. lpp.)

ATTĒLĀ: viens no celtnieku paveiktā darba paraugiem

— ļaunais korpusss cūkkopības kompleksam «Aizupīeši»

ļaunajā apbūves gabalā ekoloģiski nekaitīgā zonā.

LOPKOPIJU SACENSĪBAS REZULTĀTI 1989. GADA 7 MĒNEŠOS	MANĀ VALODA + SVEIKS, RUDENTINI!	PIECAS DIENAS KRASNOJARSKĀ
GAIPUTNĪ MAJAS	NAKĪS IMPRESĪJAS	ĪR VAI NAV NLO?
2. lappuse	SEPTĪTĀ DIENĀ	«VENTILATORS»
	3. lappuse	4. lappuse

JAUNRADES

ANNA RANCĀNE

Mana valoda

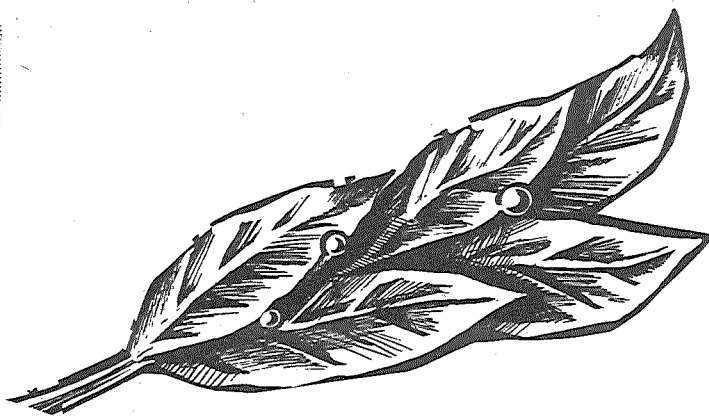
Mana valoda, zem māju
sliekšņiem
paraktie vārdi, kapos zem
dievkociņiem
un saulrietiem paglabātie,
lakatu stūrīšos iesietie,
naktīs, murgainos sapņos
ko pūlamies
atcerēties.

Valoda, maizes gabaliņš
rokās,
drupatas nokrīt, pazūd aiz
apvārsņa,
uzdīgst vārpatās, usnēs,
vējakviešos un magonēs,
sajaucas
ziedlapas, sēklas un saknes,
pelava ieķeras rīklē, aizsmok
krāsnī uguns un skurstenī
vējš.

Manā valodā akā dzied
ūdens,
vinda piebalso, osis, kļava,
ābele
gavilē, nāk mana vecvecmāte
no aizmūža,
aiz rokas ved manu bērnu,
unājas abi,
n laka tiem sudrabota.

Kluss starojums no mātes,
Klusums tīrs.
Te neejiet, te — viņa
ziedējusi.
Tē nelāčojiet — ābelziedos
viss,
un lakatiņš, ko viņa
atstājusi

kā lūgšanu par mani. Visiem
mums,
lai drošāki, lai stiprāki mēs
justos.
Ir mātes vārdā divains
noslēpums.

Vēl pieauguši,
naktīs saucam: māmiņ.

1989
Te nu mes asom,
broleiši, mosas,
nokuši kūpā
sētenā viņā..

Pi sovas volūdas
aizbārto olūta,
pi sovīm teirumim
aizaugušim.

Skrējem kai cīlovas
pori par laukim,
cytu sātu un dzimteni
vaicodami.

Nava tev cytas
dzimtines, sātas,
cytas volūdas olūta
našadzerfīs.

Kaunejīs, broleit,
nūraudī, moseņ,
kam sovas motes
tu aizalīdzīs.

Cyts tevi napačels,
cyts tevi namiļos,
cyts tovu osoru
nanūsļauceis.

Te nu mes asom:
nokuši kūpā,
mērstušas volūdas
dāli un meitas.

Na vīnas motes,
na vīna tėva,
vīna liktiņa,
vīnas tautas.

1989. gada 11. — 12. feb.
ruārī Dugavpilī notika latga-
liešu kultūras biedrību savie-
nības zinātniska konference
par valodas jautājumiem.

LAPPUSĪTE

ANTIS LIČUJĀNIS

Sveiks, rudentiņi!

Nāk rudentiņis.. Būs bargā ziema drīz klāt,
Bet vai tādēļ viņš miļš man nava kā rads?
Manā dzīvē viņš ienāk vērtēt un skubināt,
Arī es esmu reiz laimīgi ieradies pats

Ar tīmekļiem rugājos zīmētas saulceļa slīdes,
Slāvēts tiek arājs un sējejs, kam apcirknos, klētīs
Gana ir visa, ko rudentiņis prātis ir briedēt,
Kurš zeltainos graudus steidzīs savākt un vētīt.

No pirmā līdz pēdējam mūža rudenim savam, atzīstos.
Par sevi un ražu tev, rudentiņi, pateicīgs esmu.
Sveiks, rudentiņi, sveiks, es brālīs esmu tev īstais.
Kaut gājums pa zemi man tik nelāgi īss kā dvesma.

Ne māju man ir, ne lauku — tas tiesa, kas tiesa.
Un pieminēklī man arī šeit nebūs, kas uzceļ.
Bet tīci gan, rudentiņi, šai necilā laicīgā miesā,
Bija dvēsele, spēku kas tavā dižumā smēl.

Varbūt ka reizem dārgāks ir cilvēks bez mantas
Vien tāpēc, ka darbu viņš godīgi pildījis, teic?
Ak, rudentiņi, dziļi sirdī list zaigojums man tas,
Ar ko pasauli izdailo, kad Latvijā ienākt tu steidz.

Pirms izplēnēt, tu atnāc ar varenu trakumu rokās,
Tu zemei skaistajai liec vēl lielākā daiļumā grimt,
Pirms to ziema bargā tīs līķauta baltajās krokās,
Lems pēc klusuma, stinguma no jauna plaukumam dzimt.

Bet cilvēka mūžam pavasari jauni vēlreiz nav doti,
Un nav tāda spēka, kas varētu mūs pažēlot.
Tāpēc jau jānāk man dāvātos gadus godīgi nodzīvot,
Aiziet, apcirknus pilnus dēliem un meitām novēlot.

kam tavā ceļā stāšos..
Ar vienu aizvērušos naktenīti parunāšos
pie tava mājas gala.

Uzleks saule, blakus jūlišu es tavu ēnu,
varbūt vēl smagāku par manējo.
Un pūļa ēnu dumpīgu sev tuvu jūtīšu,

aiz lidojoša akmens — akmens ēnu.
Varbūt man steku ēnas sekos,
un plāvā stārķa ēna
novējos pār saulē izlīdušu vardulēnu.

Šķiet — rīts. Jau rīts.
Vējš grūsta logus. Rūtis trīc.
Nātru drudzis uzmetas uz ādas.
Ne man mīļa šī pasaule,
ne lādama.
Tā lāpīta un labota, bet neizlabota —
jau kopš Ievas un kopš Ādama.

Es dzīvs.
Daudzi miruši šonakt
šajā saspringtajā klusumā,
it kā nevainīgā zvaigzņu stundā.
Ne tavs vergs, ne tavs kungs,
Ne no tevis, ne no pasaules — brīvs.
Vien dzīvs.

PĒTERIS JURČINS

Nakts
impresijas

Guli! Ne sāp kaut kas, ne atmiņas moka,
vien zemapzina vadā pa apli,
kad guli.
Prāts cenšas iet taisni.
kad nenāk miegs.
bet aizmaldās un nepārejamās vietās stieg.
Prāts aizmaldās un stieg..

Vai tevi netraucēju es?
Pēc smaržas uzminēt var naktenes.
Tik tikko cita vēsma uzvēdī —
jau smarža dziest.
Dēļ tevis laikam daudziem nācies ciest.
Nakts starojums būs vēss. Apsedzies.
a būtu tavā tuvumā. es būtu tevi apsedzis.

Vārds nepateiktāis raujas prom
kā strauvē iekļuvusi skaida.
Jāuztver tavs domu diapazons,
ultrašais vilnis tavs.
Šī nakts man noteikti tev domās jānoraida.
Vai mani netraucēs neviens? Vai ļaus?
Laiks neizzināms šķiet, un tālums baids.

Vai amori ir engeli.
kam acis draiskas, makstī palaidnīgas bultas?
Kamdēļ dzīvoju es it kā sarāvis?
Vai esmu ievainots, vai vēl uz mani šaus?
Debesu zagle skaidā,
gribētu redzēt tevi savā dzelzu gultā,
Sauls stariem izšūta baldahīna man nav.

Ar dūmiem smacīgiem deg balta tāss.
Es naktis pavadu
zem bezcerīgas zvaigznes it kā lūgšanā,
un rītos rūgtu alkšņa malku kurīnu.
Atblāzmos uz sienas tevi meklēju
un cenšos atrinēt kaut ko no likteņa,
klusādamies uguns rūkšanā.

Esam katrs — kāds nu esam.
Ko dod man paceltā virs galvas
ugunsmilna?
Kurš dievs, kurš cilvēks var mūs pārveidot

VLADIMIRS LEVI

Septītā diena

(Zinātniskā muzeja
uzziņa)

Sēž pie galda nevienam
nepazīstamais rakstnieks
V. Raksta, sajūsmā no-
trīc, iesaucas: geniāli! Zi-
nāms, ka bez attiecīga
pašvērtējuma taču nevar

Jaunais Ceļš

1989. gada 19. augusts

izspiest ne rindinās. Kaut-
rīgajiem literatūrā nav
ko darīt.

Sacer. Pelēks pelēks
pikstēdamš šurpu turpu
skraida, astīti drebina.
V. neliekaš redzam, viņš
jau labi pazīst šos pelē-
kus, kas traucē rakstīt
piektajā vai sestajā die-
nā pēc plostošanas.
Bet tā bija septīta diena.

Cik reizes cerīkus es neesmu zadzis,
metis tavā logā..

Vai par to
pilsēta man tumsā virsū nāk
kā spuldzēm apkārtis degunradzis?

Tie mirkļi man — kā rita apskaidrība peļķei,
kaš nodzēš naksniņo, tik dullinošo mirgu.
Bet šķērsielā, kas gājējus ar tumsu baids,
man viņnakt piesējās kāds ciniķis
un stāstīja, ka sadzēris ar ņirgu.
Varbūt viņš. kādu milēja,
un rūgta mīlestība ir vienu pussoli no naida..

Ar drīgenēm šķiet aizaugušas ceļa malas.
Uzpūš vējš no jūras — liča alģes smird.
Debesīs ik naktī kara lidmašīnas dzird.
Ja nav man laimes ceļa. ko tev parādīt.

Pelēks bija ar radziņiem,
ar šķērtiem naziņiem. Viss
kā pienākas.
— Uil! F-fū! Br-r-r-bē-e! —
brēkāja, no rindinās uz rin-
diņu stumdidams kādu nie-
ciņu, turklāt ar dziļa apmie-
rinājuma mimiku.

— Ei, halucināja, vācies
prom, dzirdi, — palūdza
rakstnieks.

— Pats tu esi halucinācija.
Netraucē strādāt, — atbur-
šķēja velniņš. — Tev ir sa-
vas darišanas — tū — br-
a-a-ck-i-l — man savas.

— Bet kas tev tas par
daiktu? — V. pānteresējās.

— Va tad tu neredzi, vai?

Mēslumērs: ierice, skaidrs?

— Un kam tas vajadzīgs?

— Nosaka mēslu daudz-
umu uz vienu iespiesto rindu.
Nu, cik tad var skaidrēt?
Tev, onkulit, ir izcili rādītāji,
ārkārtīgi. Br-r-r-vau-vau!
Mūsu dāziņā par tādu mēs-
lojumu..

Caps! V. notvēra velniņu
aiz astītes un kārtīgi pie-
žmiedza.

— Ak tu, zalais pūķi, pa-
zemes liekēdi! Es tevi iesū-
dzēšu tiesā par apmelošanu.
Ideoloģiskā diversija. Tūlīn,
atdod, ute tāds.

— Es neesmu zaļš, — ap-
vainojās velniņš. — Bet ja
tu šitā — nem!

Viņš nomēta ierici uz me-
taforas, sapurināja radziņus
noskrabināja naziņus, izgai-
sa. Astes galiņš sadega zilās
liesmās.

Izmantojot mēslumēru,
rakstnieks V. novērtēja savu
manuskriptu kvalitāti, nolē-
ma nošauties, bet tad pār-
domāja. «E, salāpišu paģi-
ras. — viņš nolēma, — un
pārvalificēšos par kritiķi.

Dzīve pierādīja, ka tas bi-
jis gudrs un tālredzīgs lē-
mums.

Kā kritiķis V. tik straujā
sāka uzplaukt, ka jau pēc
gada iekaroja vadošās pozī-
cijas visbiežākajā žurnālā.
Viņa genialitātes noslēpumu
neviens nenojauta. Tikai vis-
tuvākie no vislūvākajiem zi-
nāja, ka, lasot kārtējo sēdev-
ru, kuru bija nolēmis izkīdāt,
viņš vienmēr novilkā no
pirksta savu zelta gredzenu
ar greznu zīmogactīnu un
vietvietām lika klāt daiļdar-
ba lappusēm, bet pēc tam rū-
pīgi ostīja.

Un neviens netika viņam
līdzī literārā vērtējuma dziļū-
mā un precizitātē.

